

STOCKHOLM

★ Top 10-selectie 34-55

■ Beschreven bezienswaardigheden

■ Norrmalm & Kungsholmen
79-102

■ Gamla Stan, Riddarholmen &
Helgeandsholmen 103-122

■ Östermalm, Djurgården &
Skeppsholmen 123-146

■ Södermalm & Långholmen
147-166

■ De binnenstad uit
167-185

Wat & Hoe maakt deel uit van
Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen
www.kosmosuitgevers.nl
www.watenhoe.nl

Auteur: Margot Eggenhuizen
Fotograaf: Marina Goudsblom

© 2013 Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen
Redactie: Jaap Verschoor
Coördinatie: Jaap Verschoor / Kantoor Verschoor Boekmakers, Heemstede
Omslagontwerp: De Weijer Design BNO, Baarn
Zetwerk: Peter Verwey Grafische Producties bv, Heemstede
Kaarten omslag en wandelkaarten: Cartographics, Heemskerk
Metrokaart omslag: © AB Storstockholms Lokaltrafik

ISBN 978 90 215 5337 5
ISBN 978 90 215 5480 8 (e-book)
NUR 512

Eerste druk 2013

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Hoewel de grootst mogelijke zorg is besteed aan de samenstelling van deze gids kan de uitgever geen aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van fouten, nalatigheid of verandering in details in deze uitgave, en voor de gevolgen van het afgaan op de verstrekte informatie. Beoordeling van bezienswaardigheden, hotels, restaurants enzovoort is gebaseerd op ervaringen van de auteur. De omschrijvingen in deze gids bevatten een element van subjectiviteit en hoeven niet noodzakelijkerwijs de opinie van de uitgever weer te geven of de ondervindingen van de lezer te bevestigen.

Hoewel alles in het werk is gesteld om de nauwkeurigheid van de gids te verzekeren, doen er zich onophoudelijk veranderingen voor. Wij zijn onze lezers dankbaar wanneer zij eventueel geconstateerde fouten willen melden.

Over deze gids

Gebruikte symbolen

 kaartverwijzing naar kaarten op omslag	 aanbevolen buslijn
 adres	 aanbevolen tramlijn, dichtstbijzijnde metrostation
 telefoon	 tips ferry's en boottochtjes
 webadres	 dichtstbijzijnde luchthaven
 openingstijden	 andere praktische informatie
 toegangsprijs	 toeristenbureau
 restaurant of café bij of in nabijheid van bezienswaardigheid	 paginaverwijzing naar uitgebreide beschrijving

Deze gids bevat vijf hoofdstukken:

Over Stockholm 6-19

Inleiding. In het kort. Eten en drinken.

Kort verblijf

Reiswijzer 20-33

Voordat je weggaat. Vervoer naar

Stockholm. Vervoer in Stockholm.

Praktische tips

Top 10-selectie 34-55

De tien onbetwiste hoogtepunten van

Stockholm en omgeving

De beste hotspots 56-75

De lekkerste lunchadressen. De beste

Zweedse restaurants. De hipste winkels.

De zoetste fika-adresjes, enzovoort

Verken de stad en omgeving 76-185

De bezienswaardigheden van Stockholm,

per wijk

Kaarten en plattegronden

Alle kaartverwijzingen hebben

betrekking op kaarten en plattegronden

op het omslag. Bijvoorbeeld C7

verwijst naar het vak waarin je het

Spritmuseum kunt vinden.

Toegangsprijzen

Voordelig (minder dan SEK 80)

Gemiddeld (SEK 80 tot 150)

Prijsig (meer dan SEK 150)

Hotelprijzen

Prijzen per tweepersoonskamer per nacht (hoogseizoen):

€ voordelig (minder dan SEK 1000)

€€ gemiddeld (SEK 1000 tot 1750)

€€€ prijzig (meer dan SEK 1750)

Restaurantprijzen

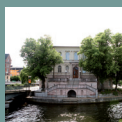
Prijs per persoon voor een driegangenu zonder drankjes:

€ voordelig (minder dan SEK 250)

€€ gemiddeld (SEK 250 tot 450)

€€€ prijzig (meer dan SEK 450)

Inhoud

Over Stockholm

6 - 19

Reiswijzer

20 - 33

Top 10-selectie

34 - 55

De beste hotspots

56 - 75

Verken de stad

76 - 185

Over Stockholm

Inleiding	8 - 9
In het kort	10 - 11
Eten en drinken	12 - 15
Kort verblijf	16 - 19

Gång- och Cykelväg

KDF värder natur- och kulturvården

Sandas ej

INLEIDING

Stockholm heeft zichzelf uitgeroepen tot de hoofdstad van Scandinavië. En misschien wel terecht, want het is niet alleen qua inwoners de grootste stad van Scandinavië, het ligt ook centraal in Noord-Europa, is het economische centrum van het noorden en speelt een grote rol op het gebied van mode, design en cultuur. Die verhevenheid zie je overigens alleen terug in getallen en op papier, want de Zweden zelf zijn nuchter en hechten waarde aan het gelijkheidsbeginsel. Stockholmers zijn trots op hun stad en land, maar de wapperende Zweedse vlaggen betekenen vooral: wees welkom!

Stockholm ligt op het punt waar het Mälarmeer en de Oostzee met elkaar worden verbonden. Die strategische ligging heeft de stad onder meer een lange handelstraditie, veel verschillende culturele invloeden en prachtige natuur opgeleverd.

BIRGER JARL

Volgens de oudste documenten over Stockholm is de stad in 1252 gesticht door de toenmalige regent Birger Jarl (► 104). Maar het lijkt aannemelijker dat de stad veel ouder is, gezien het aantal mensen dat al voor de 13e eeuw in dit gebied woonde. Van verscheidene plaatsen in de nabije omgeving van Stockholm, waaronder Sigtuna (► 178) en Birka (► 170), staat vast dat ze zijn gesticht in de tijd van de Vikingen. Nog steeds kun je op deze plekken overblijfselen bezichtigen uit deze voor Europa historisch zo belangrijke periode.

KONINGSHUIS

De traditie van koningen als regent nam in 1523 officiërelere vormen aan toen Gustav Vasa de troon besteeg en via een nieuwe wet voortaan erfelijke troonopvolging werd geregeld. Zweden is tegenwoordig een constitutionele monarchie, waarbij het koningshuis voornamelijk een ceremoniële rol heeft. De invloed van voormalige Zweedse koningen is echter nog steeds in de hele stad zichtbaar, met name door de bouw van tal van paleizen en *paviljonger* (paviljoens). De meeste koninklijke gebouwen zijn geopend voor publiek.

EILANDEN

Stockholm is gebouwd op veertien eilanden, die samen de binnenstad van de Zweedse hoofdstad vormen. Maar dat aantal valt in het niet bij de duizelingwekkende cijfers van de Stockholm-archipel (► 54-55): naar schatting bestaat die uit 30.000 eilanden en rotsen in de Oostzee. Deze *skärgården* (archipel) begint met de eilandengroep

Fjäderholmarna (► 173) ten zuidoosten van Stockholm, en strekt zich zo'n 60 kilometer naar het oosten uit. Van visserij en landbouw is op de eilanden nauwelijks nog sprake; tegenwoordig zijn de eilanden vooral geliefde plekken voor een dagtrip in de natuur.

MUZIEK

Zweden kent een rijke culturele geschiedenis, waarin muziek altijd een belangrijke plaats heeft ingenomen. Bekende Zweedse 'exportproducten' van de laatste decennia zijn bands als ABBA, Roxette, Europe en The Cardigans. In het voorjaar van 2013 is er in Stockholm een nieuw museum gewijd aan de Zweedse muziekhistorie: Swedish Music Hall of Fame (► 52-53), waarin ook ABBA the Museum is gevestigd. Een van de meest geliefde troubadours van de vorige eeuw is een muzikant van Nederlandse afkomst, Cornelis Vreeswijk, die op zijn dertiende van IJmuiden naar Stockholm verhuisde. Er is zelfs een park naar Vreeswijk vernoemd, Cornelispar-ken (► 149), en jaarlijks wordt in Stockholm zijn sterfdag herdacht.

GEOGRAFIE

- Oppervlakte van de regio Stockholm: 6488 km²
- Oppervlakte van de stad Stockholm: 209 km²

NATUUR EN MILIEU

- Zo'n 40 procent van Stockholm bestaat uit parken
- Rond de stad liggen 219 natuurgebieden
- Stockholm was in 2010 de eerste Groene Hoofdstad van Europa
- Voor 2050 moet Stockholm CO₂-neutraal zijn

BEVOLKING

- Regio Stockholm: 2,1 miljoen. Stad Stockholm: 851.000
- Ruim een vijfde van de Zweden woont in de regio Stockholm

BEDRIJVIGHEID

- 525.000 mensen werken in de stad; 237.000 daarvan wonen erbuiten
- Bijna een kwart van alle Zweedse bedrijven is in Stockholm gevestigd
- Arlanda is de grootste luchthaven van het land, met jaarlijks 20 miljoen passagiers
- 700.000 mensen reizen dagelijks met het openbaar vervoer

Zweden beschikt over een rijke en gastronomische cultuur die vooral teruggrijpt op vrij eenvoudige gerechten, bereid met lokaal geproduceerde en biologische ingrediënten.

FIKA

Zweden houden dagelijks op verschillende momenten een koffie- of theepauze met iets lekkers erbij. Deze traditie – de zogeheten *fika* – vind je overal terug: van thuis aan de keukentafel tot met vrienden in een *konditori* of op de werkvloer. Fika is een belangrijk element in de Zweedse cultuur en wordt gezien als een sociale aangelegenheid. Bij fika horen voornamelijk zoete lekkernijen, zoals koekjes, *chokladbollar* (chocoladebollen) of *kanelbullar* (kaneelbroodjes). In de zomer zijn de vele zomercafés in parken en aan het water populaire fika-plekken.

SMÖRGÅSBORD

In de meeste restaurants bestaat de lunch uit een voordelig dagmenu of een typisch Zweeds smörgåsbord. Het traditionele buffet bevat vrijwel altijd een aantal basisgerechten, zoals verschillende soorten *strömming* (Oostzeeharing), *köttbullar* (de bekende Zweedse gehaktballen), *gravad lax* (rauwe zalm met dille), rode bietensalade, nieuwe aardappeltjes en verschillende soorten brood en crackers met *smör* (boter). Tijdens feestdagen – bijvoorbeeld met kerst – wordt de tafel verder uitgebreid met verschillende soorten vis, gerookte ham en worstjes.

ALCOHOL

Alcoholische dranken zijn in Zweedse restaurants en bars prijziger dan in Nederland en België. Het zijn – samen met filialen van de staatslijterij Systembolaget – de enige plekken in Zweden waar alcohol met een percentage boven 3,5 procent mag worden verkocht. Systembolaget is in 1955 voortgekomen uit het staatsmonopolie op alcohol, waarmee de overheid alcoholgerelateerde problemen wil terugdringen.

KAFFE

- SMÅ BRUNKAFFE 20kr
- M. BRUNKAFFE 25kr
- TE PÅ MATEN 15kr
- SMÅ LATTE 27kr
- SMÅ LATTE 30kr
- SMÅ CAPPUCCINO 30kr
- SMÅ MACCHIATO 18kr
- SMÅ MACCHIATO 26kr
- SMÅ ESPRESSO 16kr
- SMÅ ESPRESSO 24kr

TE

- 24kr
- MISS MOLLY
- LEMONGRASS
- HOUSE BLEND
- SAM TROPIC

GOTT HEMMA.

- KÖPMED VÅRA GODA KAFFE
- RESORIER 4EM VI MAJER
- GIVETVIS OM 5Å GÅSÅS
- BUCK JACK
- HOUSE BLEND
- KING ALBERT

In deze winkels wordt geen drank verkocht aan mensen jonger dan 20 jaar en het kopen van alcohol voor iemand die daartoe zelf niet is bevoegd, is verboden.

SCANDINAVISCH KEUKEN

De basic Scandinavische keuken is de laatste jaren sterk in opkomst. Koken met verse, lokale en vaak biologische producten zijn de voornaamste kenmerken van de Zweedse keuken. De nieuwe generatie chefs geeft vaak een verrassende draai aan traditionele gerechten, de Zweedse *husmanskost*. Klassieke gerechten zijn bijvoorbeeld haring (op verschil-

lende manieren bereid, waaronder gefrituurd), gehaktballetjes met vossenbessen, rendierstoofpot en uiteraard rivierkreeft, waaromheen aan het einde van de zomer zelfs speciale feesten worden georganiseerd.

